

Natuurlijk geboorteverloop bij vleesrassen

Werkgroep Natuurlijk Luxe
Jan ten Napel

Problematiek

- Structureel gebruik van keizersnede
 - Maatschappelijke druk neemt toe
 - Interesse onder jonge veehouders neemt af
- Probleem is niet dierenwelzijn, maar onnatuurlijkheid
- Keizersnede als noodmaatregel bij een moeilijke geboorte staat niet ter discussie

Voorgeschiedenis

■ Eind 2005

- Initiatief Federatie Vleesveestamboeken

■ Globaal plan van aanpak

- Stap 1. De haalbaarheid (2006)
- Stap 2. De wil (2006)
- Stap 3. De weg (2006)
- Stap 4. De invulling (2007)
- Stap 5. De praktijk (2008 en verder)

Natuurlijke geboorte bij extreme vleesrassen

■ De haalbaarheid (2006)

- Moeilijke geboortes horen meer bij *kleine* dieren dan bij *bespierde* dieren

■ De wil

- KI organisaties en stamboeken zijn bereid het te ondersteunen
- Fokkers zijn bereid zich hiervoor in te zetten (workshop 25 januari 2007)

Natuurlijke geboorte bij extreme vleesrassen

■ De weg

- De noodzaak van keizersnede wegnemen met fokkerij
- Het gebruik van keizersnede verminderen door gedragsverandering bij vleesveehouders
- Het beeld van de sector in samenleving nuanceren door de dialoog aan te gaan

■ De invulling

- Workshop 25 januari 2007: Vorm drie werkgroepen die elk een spoor verder uitwerken
- Workshop 6 december 2007: Aanbevelingen getoetst door sector en Dierenbescherming

Analyse werkgroep Fokkerij

- Onbalans veroorzaakt door benige geboorteweg moeder en grootte van skelet kalf
 - Er zijn geen aanwijzingen voor een relatie met het dikbilgen
 - Alles wijst er op dat het een probleem is van botten en niet van spieren
 - Benige geboorteweg moeder is vooral de beperkende factor
- Probleem ontstaan door fokkerij, dus alleen met fokkerij weer op te lossen
- Fokdoel
 - Grotere koe met een ruimer bekken en optimaal geboortegewicht
- Bespiering
 - Afname op korte termijn, mogelijk herstel op langere termijn
 - S-classificatie mag niet in gevaar komen

Analyse werkgroep Veehouder

■ Cultuur

- Houderij ingericht op probleemloos gebruik van keizersnede
- Er wordt geen afweging van voor- en nadelen meer gemaakt

■ Cultuurverandering

- Bewustwording: informeren en stimuleren tot nadenken
- Gedragsverandering: voorlichting, bedrijfsbegeleiding, onzekerheid wegnemen

Perspectief eind 2007

■ Effect

- 50% van de oudere koeien kalft natuurlijk af

■ Termijn

- Belgisch Witblauw vee: 10 jaar
- Verbeterd Roodbont vee: 15 jaar

Samenwerking internationaal

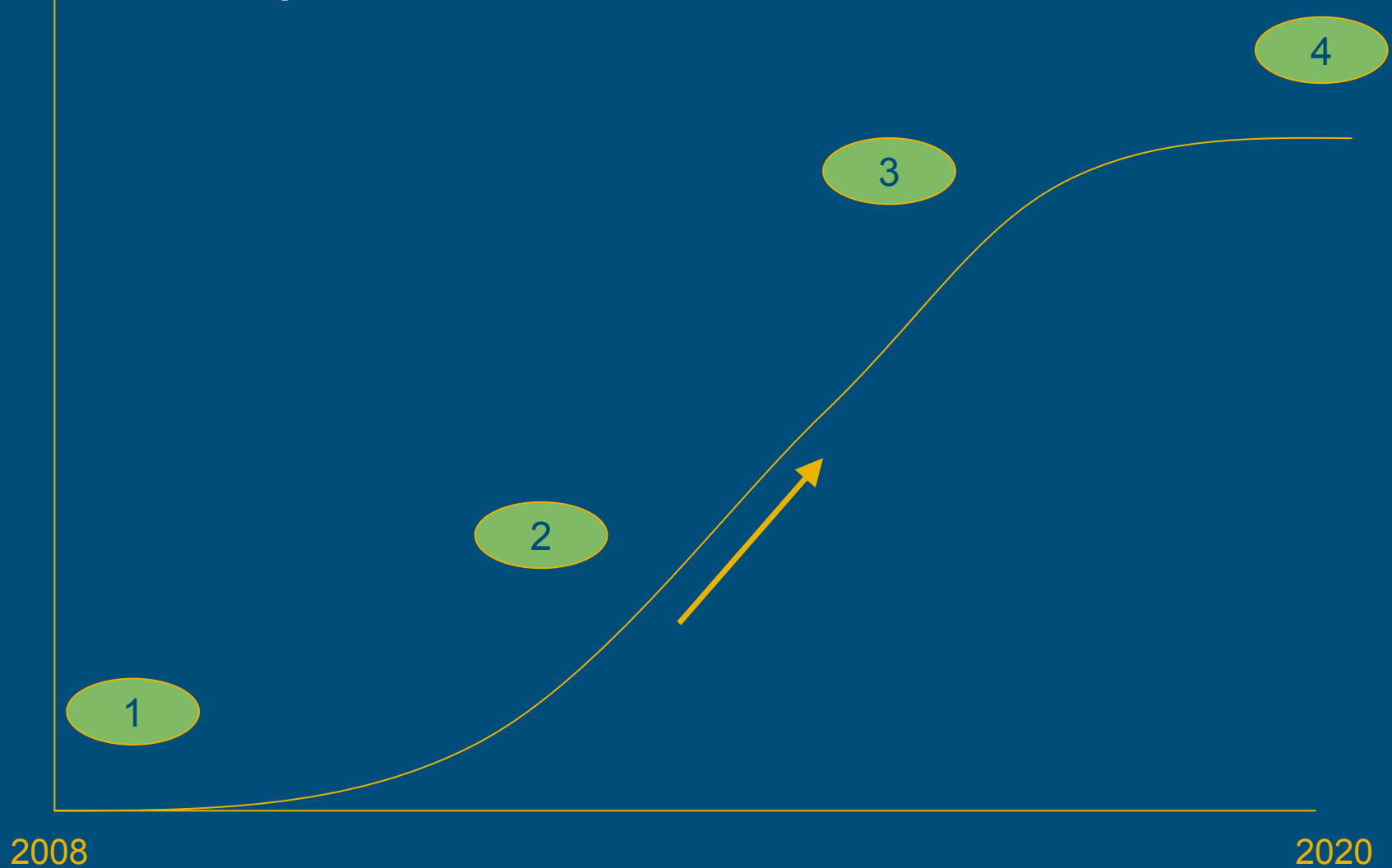
- Universiteit van Gent en Katholieke Hogeschool Sint Lieven
- British Blue Society heeft veel ervaring
 - 43% van engelse BWB koeien loopt op bedrijven die natuurlijk laten afkalven
 - 83% kalft natuurlijk af
 - 52% zonder assistentie
 - Sterke reductie tussen 1987 en 1994

De praktijk (2008)

■ DTO aanpak

- Maak groep van voortrekkers
- Gaan aan de slag gaan met fokken voor natuurlijke geboortes
- Krijgen hiervoor ondersteuning
- Willen een voorbeeldfunctie vervullen in hun regio

DTO aanpak

Uitleg S-curve

■ 1. Gangbare fokkers anno 2008

- Grote groep doet nu niets, maar gaat uiteindelijk wel veranderen
- Groep behoudende fokkers gaat ook op termijn niet veranderen

■ 2. Trekkers of voorlopers

- Willen veranderen of zijn er al mee bezig en willen een voorbeeld- en leerbedrijf zijn voor anderen

■ 3. Idealisten

- Zeer kleine groep; lopen te ver op de muziek vooruit om als voorbeeld voor de grote groep te fungeren

■ 4. Eindbeeld

- Voldoende ver in de tijd: 2020
- Voldoende draagvlak
- Meer dan de helft van de kalveren natuurlijk geboren met behoud van huidig % S-classificatie

De praktijk (2008 en verder)

■ Selectie van voortrekkers

- Brede werving via brief, vakbladen, jaarvergaderingen
- Ongeveer 25 sollicitaties
- 8 VRB fokkers en 8 BWB fokkers geselecteerd

■ Bijeenkomsten voortrekkers

- Perspectief bieden: kan het echt?
- Handvatten aanreiken: wat ga je morgen anders doen?
- Netwerk vormen: bij wie kan ik terecht?
- Informeren over de voortgang
- Kijken bij elkaar

De praktijk

■ Ondersteuning

- Brits BWB sperma tegen normaal tarief

■ Gegevensverzameling

- Uitbreiding registratie geboortemeldingen NRS
- Bekkenmetingen rectaal (pelvimetrie)
- Uitgebreide stamboekinspectie

■ Fokwaardeschatting binnenbekkenhoogte

- Sterk gerelateerd aan kans op natuurlijke geboorte
- Sterk erfelijk ($h^2=0,65$)

Uitdragen van de boodschap

■ Communicatie

- Artikelen in Veeteelt Vlees
- Aanwezigheid met DVD op NVM 2009, op termijn aparte rubriek
- Excursie naar Engeland met verslag in Veeteelt Vlees
- E-magazine over bekkenmetingen
- Televisiereportage over bezoek aan Belgisch bedrijf

■ Olievlekwerking

- Streven: commercieel beschikbaar Natuurlijke Luxe sperma
- Op termijn: fokwaardeschatting voor afkalfgemak dochters

14 jaar oud ...

... met het tiende natuurlijk geboren kalf

ANIMAL SCIENCES GROUP
WAGENINGEN UR

FEDERATIE VLEESVEESTAMBOEKEN NEDERLAND

Tot slot ...

- Natuurlijke Luxe is een project om een proces op gang te brengen
- Doel is dat veehouders bereid zijn dit zelf aan te pakken, ook als niemand kijkt
- Geef alle ondersteuning die ze nodig hebben
- Vergroot de strategische ruimte
- Wellicht geen wetenschappelijke publicatie

Dank u voor uw aandacht!

Reportage (met dank aan NTV)

Zie www.boerenstebuiten.be

7 sporen waaraan voortrekkers werken

- 1. Verzamel bekkenmetingen & schat fokwaarden
- 2. Maak onderscheid tussen vrijwillige en noodzakelijke keizersnede bij registratie geboorteverloop
- 3. Identificeer de meest geschikte koeien voor het fokprogramma
- 4. Identificeer de meest geschikte stieren voor het fokprogramma (Natuurlijke Luxe sperma)
- 5. Test stiertjes uit Natuurlijke Luxe fokprogramma
- 6. Stel de rasstandaard bij
- 7. Overweeg om eenmalig in te kruisen met ras met ruim bekken